HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מ"ט דר"ג דמספקא ליה גט אי דחי אי לא דחי מאמר אי קני אי לא קני גט אי דחי אי לא דחי אי קמא דחי בתרא מאי קעביד אי קמא לא דחי בתרא נמי לא דחי מאמר אי קני אי לא קני אי קמא קני בתרא מאי קעביד ואי קמא לא קני בתרא נמי לא קני איתיביה אביי [א]ומודה ר"ג שיש גט אחר מאמר ומאמר אחר הגט וגט אחר ביאה ומאמר ומאמר אחר ביאה וגט ואי מספקא ליה לר"ג תהוי כביאה דלכתחלה ותקני דהא תנן הבעילה בזמן שהיא בתחלה אין אחריה כלום אלא אמר אביי לעולם פשיטא ליה לר"ג בגט דדחי ומאמר דקני מיהו אמור רבנן הא יבמה בחד צד מהני בה גט ובחד צד מהני בה מאמר גט אחר גט לא דחי דהא דחה ליה קמא ומאמר אחר מאמר לא קני דהא קני ליה קמא גט אחר מאמר ומאמר אחר הגט האי מילתא קא דחי והאי מילתא קא קני ורבנן כל חד וחד תקינו ליה רבנן גט ומאמר ביבמה והאי ביאה פסולה עדיפא ממאמר וגריעא ממאמר עדיפא ממאמר דאילו מאמר אחר מאמר לא מהני ואילו ביאה אחר מאמר מהני וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני לכוליה שיורא דגט ואילו ביאה אחר הגט לא קניא ליה לכוליה שיורא דגט ת"ר כיצד אר"ג אין גט אחר גט שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד ונתן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ לראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה וחכמים אומרים [א]נתן גט לזו וגט לזו אסור בקרובות שתיהן וחליצה לאחת מהן וכן אתה אומר בשני יבמים ויבמה אחת כיצד אמר ר"ג אין מאמר אחר מאמר שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד ועשה מאמר בזו ומאמר בזו רבן גמליאל אומר נותן גט לראשונה וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה וחכמים אומרים [ב]נותן גט לשתיהן ואסור בקרובות שתיהן וחליצה לאחת מהן וכן אתה אומר בשני יבמים ויבמה אחת אמר מר נותן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ לראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה לימא תיהוי תיובתא דשמואל דאמר שמואל [ג]חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה אמר לך שמואל כי אמרי אנא אליבא דמאן דאמר יש זיקה ור"ג סבר [ד]אין זיקה

רבנן

מאי טעמא דר"ג. דאמר אין גט אחר גט בשתי יבמות או בשני יבמין דלא מיתסר בתרא בקרובותיה: **שיש גט אחר מאמר.** מאמר לזו וגט לזו פסל את הראשונה ואסור בקרובות שתיהן: **ומאמר אחר גט.** גט לזו ומאמר לזו בעלת מאמר צריכה גט: (א) **וגט אחר ביאה ומאמר.** אחר ביאה שאחר מאמר כגון מאמר לזו ובעל לזו וגט לשלישית מהני גט ואסור בקרובותיה: [ד](דביאה פסולה היא בשניה דמאחר שעשה מאמר בראשונה פסולות[ה] בשניה): **ומאמר אחר ביאה וגט.** גט לזו ובעל לזו ומאמר לשלישית קונה מאמר וצריכה גט ואסור בקרובותיה: **ואי אמרת מספקא ליה.** בדחיית הגט וקניית מאמר: **תיהוי.** הך ביאה אמצעית כביאה בתחלה ותיקני ולא תהני מעשה שלישית בין בגט אחר ביאה ומאמר בין במאמר אחר ביאה וגט ממה נפשך גט אחר ביאה ומאמר לא ליהני דאי מאמר קמא קני לגמרי תו לא מהני ביאה וגט אבתריה ואי מאמר לא קני מידי נמצאת ביאה של אחריו ביאה בתחלה וכשרה ותו לא מהני גט בשלישית דהא תנן[ו] הבעילה בזמן שהיא בתחלה אין אחריה כלום וכן במאמר אחר ביאה וגט דאי גט קמא דחי תו לא מהני ביאה ומאמר אבתריה ואי גט לא דחי מידי נמצא ביאה שלאחריהן בתחלה[ז] וכשרה היא וקונה ומאמר דבתריה לאו כלום היא: **אלא.** פשיטא ליה דגט דחי קצת ומאמר קני קצת הלכך ביאה של אחריהן אינה תחלה. ומיהו מ"ט יש מאמר אחר גט וגט אחר מאמר ואין מאמר אחר מאמר ולא גט אחר גט דאמור רבנן בחד צד מהני בה גט לדחות חציה וחד צד מהני בה מאמר לקנות חציה: **גט אחר גט לא דחי דהא דחה ליה קמא.** כל כח גט הלכך לאו כלום הוא ומותר בקרובותיה וכן מאמר אחר מאמר דהא קנה קמא כל כח מאמר: [ח]**האי מילתא כו'.** גט אחר מאמר מאי דשייר מאמר מן קמייתא דחי גט בבתרייתא וכן בשני יבמין מאי דשייר מאמר דקמא דחי גט דבתרא: **מאמר אחר הגט.** מאי דשייר גט דקמא מן הזיקה דלא דחייה קני מאמר דבתרא: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ג דאמרי יש גט אחר גט אמרי לך: **כל חד וחד.** מן היבמין תיקנו ליה רבנן גט ומאמר בכל היבמות הלכך ליכא למימר קמא דחה כל כח הגט דקמא כל כח הגט דידיה דאית ליה בהך יבמה הוא דדחה אבל כח גט דאחוה בהך יבמה וכח גיטא דידיה בצרתה לא דחה וכן לענין מאמר: **והאי ביאה פסולה כו'.** כלומר להכי אמר ר"ג יש גט אחר ביאה שאחר מאמר ויש מאמר אחר ביאה וגט דהא ביאה אמצעית שהיא פסולה עדיפא ממאמר וגריעא ממאמר: **עדיפא ממאמר כו'.** דאילו ביאה אחר מאמר מהניא כדקתני גט אחר ביאה ומאמר אלמא יש ביאה אחר מאמר: **וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני ליה לכוליה שיורא דגט.** כל מה ששייר גט למאמר ואין מאמר אחר מועיל אחריו אם חזר ועשה מאמר בשלישית כדקאמר רבן גמליאל [לעיל נ.] אין מאמר אחר מאמר ולא שנא אי הוה מאמר ראשון אחר גט אי לא אין מאמר אחריו ולא פלוג בין שהיה מאמר ראשון בתחלה בין שהיה אחר הגט מדלא קתני מודה רבן גמליאל שיש מאמר אחר מאמר וגט: **ואילו ביאה אחר הגט לא קניא ליה לכוליה שיורא דגט.** כל מה ששייר גט לביאה דיש מאמר אחר ביאה וגט כדתנן הבעילה בזמן שהיא בתחלה אין אחריה כלום אבל באמצע יש אחריה כלום וכדאמר טעמא לעיל [נ:] מ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה כלום כו': ה"ג **ונתן גט לזו וגט לזו ר"ג כו': חולץ לראשונה.** וכ"ש דאי חלץ לשניה הוי חליצה מעלייתא לאיפטורי קמייתא דכיון דגט דשניה (ב) אין גט חליצה דידה מעלייתא היא אלא עצה טובה אשמועינן שלא יאסור עצמו בקרובות שניה שאם יחלוץ לה נמצא זו גרושתו וזו חלוצתו ואסור בקרובות שתיהן: **וכן אתה אומר בשני יבמין ויבמה אחת.** נתן זה גט וזה גט ר"ג אומר חולץ לה הראשון והשני מותר בקרובותיה ולדברי חכמים שניהם אסורין בקרובות: **מאמר בזו ומאמר בזו ר"ג אומר נותן גט לראשונה כו'.** לקמן [ע"ב] פריך כיון דאין מאמר אחר מאמר ייבומי נמי תתייבם קמייתא דהא לא איפסלה עליה: **לימא תיהוי תיובתא דשמואל דאמר שמואל חלץ לבעלת הגט.** נפלו לפניו שתי יבמות ונתן גט לאחת מהן ואח"כ חלץ לה לא נפטרה צרתה משום דקלישא זיקתה ולא אלימא חליצה לאפקועי זיקה אלימתא דצרתה והא הכא כיון דאמר ר"ג אין גט אחר גט נמצאת זיקה שניה שלימה וקתני חולץ לראשונה וקשה לשמואל. ומדרבנן ליכא לאותובי לשמואל אע"ג דאמרי רבנן וחליצה לאחת מהן אלמא חליצת בעלת גט פוטרת צרתה לא קשה לשמואל דהכא היינו טעמא דתרוייהו זיקתא קלישא דהא אמרי רבנן יש גט אחר גט: **יש זיקה.** אלימא זיקתה ולא פקעה זיקה שלימה אלא בחליצה מעלייתא: **ר"ג סבר אין זיקה.** כדאמר בפרק ב"ש (לקמן דף קט.) אם מיאנה מיאנה כו' הלכך כיון דלאו אלימא זיקה פקעה בחליצה כל דהו:

רבנן

דמספקא ליה גט אי דחי אי לא דחי. לא מצי למימר דפשיטא ליה דגט ודאי דחי ומאמר ודאי קונה דא"כ אמאי מהני מאמר אחר הגט וגט אחר מאמר ואע"ג דהכתי לא ידע ברייתא דבסמוך דמודה ר"ג דיש גט אחר מאמר כו' מתניתין משתמע ליה דיש גט אחר מאמר לר"ג דדוקא נקט גט אחר גט ומאמר אחר מאמר דלא מהני אבל מאמר אחר הגט או איפכא מהני:

עדיפא ממאמר דאילו מאמר כו'. דמאמר האחרון אין יכול לתפוס במקום שתפס הראשון וביאה פסולה תופסת אחר מאמר אותו כל עצמו שתפס המאמר דסברא הוא שאין תופס אלא אותו כל שתופס המאמר דתרווייהו לקנות והיינו משום דעדיף ממאמר לפי שהיא דאורייתא וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני לכוליה שיורא דגט שהרי אין מאמר מועיל אחריו אבל ביאה לא קני לכוליה שיורא דגט שהרי מאמר מועיל אחריה ואם היתה קונה כל השיור לא היה מאמר מועיל אחריה לתפוס מה שתפשה הביאה דביאה עדיפא ואלימא לפי שהיא דאורייתא כדפרישית ואתי לפרושי טעמא דלא תקשה הא דביאה עדיפא ממאמר אע"ג דגריעא נמי ממאמר ובקונטרס פירש דאילו ביאה אחר גט לא קניא לכוליה שיורא דגט דיש ביאה אחר ביאה פסולה ותימה דלא אשכחן בהדיא להאי מילתא שתהא לר"ג ביאה אחר ביאה פסולה מיהו יש לדקדק דיש ביאה אחר ביאה פסולה לר"ג דאי אין ביאה אחר ביאה פסולה משום שכל קנין הראוי לביאה עשתה ביאה הראשונה ואין האחרונה יכולה לתפוס אחריה אע"ג דראשונה לא קניא כוליה שיורא דגט א"כ מנא ליה שמאמר קונה כוליה שיורא דגט שמא גט ומאמר משייר אלא שאין במאמר אחר כח לחול אחריו במה ששייר כמו שאין ביאה אחר ביאה פסולה אף על פי ששייר לקונה מאמר אחריה:

כולהו

מסורת הש"ס

א) לעיל כז:, ב) לעיל כז., ג) [לעיל יז: וש"נ], ד) ס"א כל זה אינו, ה) [פסול רש"ל], ו) [לעיל נ:], ז) בס"א: של אחריו תחלה, ח) [נ"ל אחר ד"ה מאמר],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וגט אחר הד"א עם ד"ה דביאה וכו' פסול בשניה הס"ד: (ב) ד"ה חולץ וכו' דשניה אינו גט:

תום' חד מקמאי

פרק ר"ג ת"ר (כיוצא בו) [כיצד] אמר ר"ג אין גט אחר גט ב' יבמות שנפלו לפני יבם א' ונתן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ ראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה. וחכ"א אסור בקרובות שתיהן וחולץ לאחת וכן אתה מוצא בב' יבמין ויבמה אחת פי' כשתחלוץ לאחת מהן ופרכינן מיניה לרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האחין. ופריק דבין לר"ג בין לרבנן אין זיקה ס"ל ובגט אחר גט ובמאמר אחר מאמר נמי פליגי וכיון דקי"ל יש זיקה לפום מאי דפסיקנא בפ' ד' אחין כרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האחין לית הלכתא כי הא מתני' דקתני וכן אתה מוצא בב' יבמין ויבמה אחת ומדאקשינן לרב מסיפא דשני יבמין ולא מקשינן מרישא דשתי יבמות דקתני חליצה לא' מהן אלמא לרב לא פליג בהדי שמואל דאמר חלץ לבעלת הגט לא נפטרת צרה. לצרה נפטרת בעלת הגט ולא מילתא דתליין אהדדי נינהו והא דאמר נמי חולץ לראשונה לית הלכתא כותיה דאיהו ס"ל אין זיקה. וקי"ל דיש זיקה וקי"ל כשמואל חלץ לבעלת הגט לא נפטרת צרה:

עין משפט נר מצוה

כ א מיי' פ"ה מהלכות יבום הלכה טו טוש"ע אה"ע סימן קע סעי' ג ד:

כא ב מיי' שם וטוש"ע שם סעיף ו:

תוספות ישנים

עדיפא ממאמר. ואין להקשות ומאי עדיפותא הוא הלא כמו כן יש גט אחר מאמר אע"ג דלא עדיף ממאמר אלא דכוותיה די"ל שאני גט ומאמר דזה דוחה וזה קונה אבל הכא הכי פירושא עדיפא ממאמר דמאמר אחר מאמר לא מהני דלא עדיף מאמר בתרא ממאמר קמא ואינו יכול לתפוס במה שתפס מאמר ראשון. וביאה פסולה אע"פ שאינה יכולה לתפוס מסברא רק בכל שתפס המאמר שלפניה שהרי כיון דתרווייהו לקנות סברא הוא דההוא כל דחזי למאמר חזי לביאה ואפ"ה מהניא אחר מאמר ותופסת באותו כל עצמו א"כ אלימא היא ממאמר וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני לכולא שיורא דגט שאין מאמר מועיל אחריו דכי אמרי' במתני' אין מאמר אחר מאמר ר"ל בין לאחר מאמר כשר בין לאחר מאמר פסול מדלא מפליג בין כשר לפסול כמו גבי ביאה וחליצה. ואילו ביאה לא קניא ליה לכולא שיורא דגט שהרי מאמר מועיל אחריה ואם הוה קני לכולא שיורא דגט כמו מאמר לא היה מועיל מאמר אחריה שאין מאמר יכול לתפוס הכל שהביאה תפסה: הא אמר שמואל חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה. פ"ה דדוקא לר"ג קא פריך דאמר חולץ לראשונה ומפטרא אידך אבל לרבנן לא פריך אע"ג וכו' ותימה דלעיל (כז.) משמע דאף בפסולות קאמר שמואל דבחדא לא מפטרא אידך גבי התחיל בחזיות לא יגמרו בצרות ונ"ל דה"ה דהוי מצי למיפרך לרבנן אכן פריך בהדיא לר"ג דפטר שניה דמניא לחלוץ חליצה כשרה בחליצה ראשונה שהיא פסולה:

מוסף רש"י

ומודה ר"ג. דאמר אין גט אחר גט, מודה הוא **שיש גט אחר מאמר.** כגון ב' יבמות מאת אחד ועשה מאמר בזו ואח"כ נתן גט לזו מהני גט לפסול הראשונה עליו משום לא יבנה ולהאסר בקרובות שנייה כבראשונה ולא אמרינן מאמר ככנוסה ואדחאי שניה מיניה ולא מהני בה גט (לעיל כז:). **ומאמר אחר גט.** אם נתן גט לראשונה ואח"כ עשה מאמר בצרתה, לא אמרינן גט קמא במקום חליצה קאי ותו לא קני מאמר יבמין בצרה, אלא ודאי מהני וצריכה גט למאמרו ואסור גם בקרובותיה (שם). **חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה.** ב' יבמות מאת אחד ונתן יבם גט לאחת מהן, שוב אין חליצתה הוגנת כל כך, דקלישא זיקתה ואם חלץ לה לא נפטרה צרה (לעיל כז.).